

Tummas Arabo og Marita Petersen eru við at beina fyri Føroyum sum einum rættarsamfelagi

Tað tykist greiðari fyri hvønn dag, sum gongur, at javnaðarflokkurin í landsstýrinum er við at beina fyri Føroyum sum einum rættarsamfelagi. Eitt »gott« dæmi um hetta er málið um telefonviðbótina hjá langfarafiskimonnum.

Byrjanin til hesa søgu var, at landskattanevndin í fjór gav FF við hald í, at langfarafiskimenn kundir trekkja útreiðslur av telefon frá í skattuppgerðini. Upphæddin varð sett til kr. 40 pr. dag. Hetta taldi landsstýrið ikki og setti beinanvegin fram uppskot um at broyta skattalógina, so hesin frádráttur varð avtíknur aftur.

Hetta uppskot varð eisini samtykt, men ístaðin samtykti tingið eftir útmæli frá figgjarnevndini at seta 2,8 mill. á figgjarlógina, so fiskimenn skuldu fáa tann mista frádráttin útgjaldan gjøgnum lönjavninargrunnin, men tó skuldi upphæddin vera kr. 30 um dagin.

Men nú hendir tað ein kundi rokna við frá fiskivinnuumsitingini, og tað er at teir nokta at avgreiða hesa lögtingssamtyktina. Grundgevingin er tann, at tann tekstviðmerking, sum tingið samtykti, og sum ásetti hvussu jättanin skuldi gjaldast út, av misgáum ikki var prentað í sjálva figgjarlógina fyri 1993, tá hon varð lýst í kunngerðarblaðnum.

Grundleys undanfærsla

Fiskimannafelagið hevur kannað henda spurning. Vit hava verið í sambandi við serfrøðingar í fyrising bæði í Føroyum og í Danmark. Vit hava havt samband við danskan »forvaltningseksperter« og í vikuskiftinum høvdu vit samband við Jens Peter Christensen, sum er serfrøðingur í statsráði við lærda háskúlan í Árhús. Allir hesir serfrøðingar siga sum við ein munn, at einki hald er í hesi undanfærsluni hjá fiskivinnuumsitingini. Teir siga, at tá upphæddin er jättað av lögtinginum, og tað framgongur av hesi lögtingssamtykt, hvussu jättanin skal nýtast, er hetta full heimild til at gjalda jättanina til teir, sum eiga hana.

Tað er eingin ivi um, at henda framferðin er ein roynd hjá umsitingini at taka lögtingið av ræði. Tað tyktist eisini sum at figgjarnevndin var við at finna út-av, at tað var hetta, sum var

við at henda.

Figgjarnevndin hevur rætt

Tískil sendi figgjarnevndin landsstýrinum bræv tann 20. oktober við boðum um at avgreiða hesa lögtingsjättan. Samb. útvarpinum sendi fiskivinnuumsitingin hereftir málið til lógardeildina hjá landsstýrinum. Og hetta er sjálvsagt eitt so prinsipielt mál, at tað er her tað eigur at verða avgreitt.

Tann 24. nov. ber útvarpið tey tviðindi, at umsitingin í Tinganesi ikki metti heimild vera fyri at gjalda jättaða peningin.

Samb. tey tviðindi, sum fyrr høvdu verið um hetta mál, skuldi hetta sostatt verið niðurstøðan hjá lógardeildini í Landsstýrinum.

Men nærri kanning visti, at henda almenna fræðingurin frá landsstýrinum til figgjarnevndina var dikterað av Tommy Petersen, lógarfrøðingi á fiskivinnuumsitingini, og undirskrivað av Thomas Arabo og Kjartan Hoydal.

MÁLID HEVUR ONGA TÍÐ VERIÐ TIL VIÐGERÐAR Í LÓGARDEILDINI

Hetta merkir, at tann einasti lógarfrøðingur, sum hevur havt málið undir hond, er Tommy Petersen, og ein hevur onga grund til at halda, at hann er í eini slíkari støðu, at hann kann gera eina óhefta, juridiska meting.

Tað kann bert vera ein orsök til, at lógardeildin ikki er sloppin at avgreiða hetta mál, og hon er tann, at lógardeildin ikki hevur viljað lagt navn til tey ynsktu sjónarmiðini. Sostatt skuldu tey sjónarmið, sum eru bestilt frá Tommy Petersen, og sum verða avvíst av fremstu serfrøðingum í danska rikinum, upphævast at vera tey almennu sjónarmiðini hjá landsstýrinum.

Er figgjarnevndarformaðurin farin í eina fellu?

Sum tað frættist vildi figgjarnevndin ikki lata sær siga. Og síðan hendi nakað merkligt. Í útvarpinum tann 25. nov. frættist, at figgjarnevndarformaðurin leggur ábyrgdina av at málið verður avgreitt á landsumsitingini, tá lögtingið hevur gjørt sitt. Og hesum hevur hann rætt í.

Men í somu tíðindasending verður greitt frá, at

landsstýrið og formaðurin í figgjarnevndini høvdu gjørt eina semju, um at landsstýrið skuldi leggja eitt nýtt lógaruppskot fyri tingið um heimild at avgreiða nevndu jättan. Síðan hevur landsstýrið tann 2. des. lagt uppskot fram samsvarandi. Til hetta er at siga: Snildisliga skal lögtingið góðkenna rættarbrót.

Júst hetta uppskot er eitt toppmát av tí lóg- og rættar-

loysi, sum er eyðkent fyri serstakliga fiskivinnuumsitingina.

Tað er nevniliga fullkomiliga greitt, at fiskivinnuumsitingin í heimildarloysi hevur blokerað fyri avgreiðsluni av hesi jättan. Og er hetta ænnars sera eyðkent fyri tað anarki, sum ræður í hesi umsiting. Um umsitingin veruliga metti, at tann manglandi tekstviðmerkingin var ein forðan

fyri at avgreiða jättanina, hevði hon syrgt fyri at fáa hesa rætting gjøgnum eina nýggja kunngerð í Kunngerðarblaðnum. Antin við at endurprenta alla figgjarlógina ella við at prenta tekstviðmerkingina sum eitt ískoyti til longu lýstu figgjarlóg. Hetta ger landsstýrið nevniliga í øðrum førum, tá tað er gálið við kunngerðini av eini lóg. Hevði hetta verið gjørt hevði málið verið avgreitt fyri nógvum mánaðum síðan.

At leggja fram eitt nýtt lógaruppskot at jätta nakað, sum longu er jättað eina ferð er aftur eitt gott dæmi um hvussu fiskivinnuumsitingin av øllum alvi roynir at útvega sær størri og størri vald.

Verður hetta uppskotið

samtykt, so hevur lögtingið góðkent framferðina hjá fiskivinnuumsitingini. Og so snildisliga sum viðmerkingarnar til lógina eru orðaðar, so merkir ein samtykt av hesum uppskoti, at figgjarnevndin etur alt í seg aftur, sum hon hevur sagt um hetta mál. Og at umsitingin hevur verið í sínum fulla rætti at blokera fyri avgreiðsluna av hesum máli meginpartin av einum ári.

Ein slík samtykt merkir eisini, at lögtingið góðkennir, at sjónarmið hjá tinginum, soleiðis sum tey eru sett fram í einum nevndaráli, nýtist landsstýrið ikki at taka fyri fult. Vit

Viðmerkingar hjá figgjarnevndini til figgjarlógaruppskotið fyri 1993:

Á uppskotinum hevur landsstýrið sett 74 milljónir krónur av til inntøkurtrygd hjá fiskimonnum. Meirilutin mælir til at hækka hesa jättan við 2,8 milljónum krónum. Meirjättanin verður at nýta sum serlig viðbót til langfarafiskimenn í samband við telefonútreiðslur. Langfarafiskimenn í hesum sambandi eru menn, sum mynstra við skipum, har túrarir vara meira enn 30 dagar. Meirilutin heldur, at serliga viðbótin eigur at verða 30 krónur um dagin fyri hvønn mynstringardag.

Tískil samtykti tingið soljóðandi broytingaruppskot til figgjarlógina:

Almannamál v.m.

Nýtt rakstrarstað: Inntøkurtrygd hjá fiskimonnum verður hækkað við kr. 2.800.000 og sett til kr. 76.800.000

Viðmerking

Av jättanini verða kr. 2.800.000 nýttar til serliga viðbót fyri telefonútreiðslur hjá langfarafiskimonnum. Visandi til viðmerkingar meirilutans, ger Lönjavninargrunnur Skipsfiskimanna nærri reglur um hetta.

FØROYA LANDSSTÝRI

Tórshavn 02.12.1993
J. Nr. 1525-2/90
KJH/or
Tygara skriv

Føroya Løgting.

Løgtingsmál nr. 49/1993: Løgtingslóg um serliga viðbót til langfarafiskimenn.

U p p s k o t

til

løgtingslóg um serliga viðbót til langfarafiskimenn. lögtingslóg um serligt tillæg til fiskere på fjernfiskeri.

Viðmerkingar:

Ásannandi at neyðug heimild at gjalda út serliga viðbót fyri telefonútreiðslur til langfarafiskimenn er ikki til, setur Føroya Landsstýri eftir avtalu við lögtingsins figgjarnevnd fram uppskot til lögtingslóg um at útvega neyðugu heimildina.

Viðmerkingar til tær einstøku greinirnar:

Í Danmark verða allar framlagdar lógir bert skrivaðar av lógarfrøðingum, men øll lógaruppskot skulu eisini kannast í lógardeildini hjá lógmálaráðnum.

Sum tað sæst er tað í Føroyumfiskifrøðingurin Kjartan Hoydal sum skrivar lógaruppskotini, sum eru grundað á hansara serligu rættarfatán.

Og sum tað sæst eru viðmerkingarnar so snildisliga orðaðar, at lögtingið við hesum lógaruppskoti samstundis skal viðurkenna, at ein greið lögtingssamtykt grundað á álutinum hjá eini lögtingsnevnd ikki er bindandi fyri landsstýrið, sum skal diktera lögtinginum og ikki umvent...

Eisini skal figgjarnevndin við hesum viðmerkingum eta alt í seg aftur um, at hon metti heimildina vera til staðar at avgreiða hesa jättan.